

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**Львівський національний університет
залізничного транспорту імені академіка В. Лазаряна**

**СХІДНИЙ НАУКОВИЙ ЦЕНТР
ТРАНСПОРТНОЇ АКАДЕМІЇ УКРАЇНИ**

КАФЕДРА ФІЛОСОФІЇ І СОЦІОЛОГІЇ

МАТЕРІАЛИ

**2ої Міжнародної наукової конференції
«АНТРОПОЛОГІЧНІ ВИМІРИ ФІЛОСОФСЬКИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»**

МАТЕРИАЛЫ

**2ой Международной научной конференции
«АНТРОПОЛОГИЧЕСКИЕ ИЗМЕРЕНИЯ ФИЛОСОФСКИХ
ИССЛЕДОВАНИЙ»**

PROCEEDINGS

**of the 2nd International Scientific Conference
« ANTHROPOLOGICAL MEASUREMENTS OF PHILOSOPHICAL
RESEARCH»**

18.04 – 19.04.2013

Дніпропетровськ – 2013

УДК 11/.14 : 572
ББК Ю 216

Редакційна колегія:

Хміль В. В., д-р філос. наук
Варшавський О. П., канд. філос. наук
Малівський А. М., канд. філос. наук
Колесникова Т. О., НТБ
Савел'єва О.А., НТБ

А 72

Антропологічні виміри філософських досліджень [Текст] : матеріали 2ої міжнародної наукової конференції, Дніпропетровськ, 18-19 квітня 2013 р. – Д.: ДНУЗТ, 2013. – 76 с.

У збірнику представлені матеріали 2ої міжнародної наукової конференції «Антропологічні виміри філософських досліджень», яка відбулася 18-19 квітня 2013 року в м. Дніпропетровськ, Україна.

Висвітлюються та осмислюються нові грані людського існування на початку нового тисячоліття. Окрема увага зосереджується на формах їх оприявлення та рефлексії у філософії науки, техніки, мови.

Збірник призначено для співробітників науково-дослідних організацій, наукових, науково-педагогічних та інженерних працівників, докторантів, аспірантів, студентів вищих навчальних закладів.

- © Хміль В.В. та ін., укладання, 2013
- © Вид-во Дніпропетр. нац. ун-ту залізн. трансп. ім. акад. В. Лазаряна, редагування, оригінал-макет, 2013

НАУКОВИЙ КОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ

Голова:

Пшінько О. М. – доктор технічних наук, професор, ректор Дніпропетровського національного університету залізничного транспорту імені академіка В. Лазаряна.

Заступники голови комітету:

Лях В. В. – д-р філос. наук, проф., зав. відділом Інституту філософії ім. Г.С.Сковороди НАНУ (м. Київ);

Хміль В. В. – д-р філос. наук, проф., зав. каф. філософії і соціології ДНУЗТ.

Члени наукового комітету:

Васильєва І. В. – д-р філос. наук, доц., зав. каф. філософії та соціології Національного медичного університету ім. О. О.Богомольця (м. Київ);

Висоцька О. Є. – д-р філос. наук, проф., декан факультету відкритої освіти Дніпропетровського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти;

Власова Т. І. – д-р філос. наук, проф., зав. каф. філології та перекладу ДНУЗТ;

Воронов В. В. – д-р соціолог. наук, проф., провідний науковий співробітник Інституту соціології Російської академії наук (м. Москва);

Габрінець В. О. – д-р техн. наук, проф., зав. каф. теплотехніки ДНУЗТ;

Гужва О. П. – д-р філос. наук, проф., зав. каф. історії Української державної академії залізничного транспорту (м. Харків);

Заруба В. М. – д-р істор. наук, проф. Дніпропетровського гуманітарного університету;

Ковтун В. В. – канд. істор. наук, доц., зав. каф. українознавства ДНУЗТ;

Корх О. М. – д-р філос. наук, проф., проректор Академії митної служби України (м. Дніпропетровськ);

Кравець В. П. – д-р пед. наук, проф., дійсний член НАПН України, ректор Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка;

Мямлін С. В. – д-р техн. наук, проф., проректор з наукової роботи ДНУЗТ, лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки;

Осетрова О. О. – д-р філос. наук, проф., зав. каф. соціальної роботи Дніпропетровського національного університету ім. Олесь Гончара;

Решетніченко А. В. – д-р філос. наук, проф. Академії митної служби України (м. Дніпропетровськ);

Сидоренко М. М. – д-р філос. наук, проф. Буковинського державного медичного університету (м. Чернівці);

Токовенко А. С. – д-р філос. наук, проф. Дніпропетровського національного університету ім. Олесь Гончара;

Яцук Н. Є. – канд. філос. наук, доктор філософії Івано-Франківського університету права ім. короля Данила Галицького, зав. каф. філософії, філософії права і юридичної психології.

ції інстинктів та пристрастей і приведення їх в гармонію з істиною та благом за допомогою рефлексуючої сили розуму.

Істотна роль в процесі сучасного подолання уявлень про універсальний характер редукаціоністської настанови у вченні Декарта належить усвідомленню обмеженості уявлень про лінійний характер історії філософії. Свідченням їх вузькості та недостатності є відмова від звичного (усталеного з часів Гегеля) та хрестоматійного уявлення про Декарта як батька сучасної філософії. Експлікуючи явні та приховані моменти лінійного бачення історії філософії, нині дослідники приходять до визнання неможливості звести значимість певного вчення до одного з шаблів історії, незалежно від того, в якій формі він приймається до уваги – гносеологія, інструментальний розум, етап домінування розсудкової метафізики тощо. Не дивлячись на ту очевидну обставину, що наші сучасники звично класифікують власну позицію як антикартезіанство, нині дослідники та знавці Декарта наголошують не стільки на зужитості та відсутності евристичного потенціалу в його спадщині, скільки навпаки – акцентують її навічну значимість та роль. Задля ілюстрації останньої використовується образ дволикого Януса, котрий спрямований одночасно в минуле та майбутнє, тобто допомагає нам більш глибоко осягнути водночас як власні витoki та самих себе на даному етапі історії, так і подальші тенденції та перспективи цивілізації.

ГЕРМЕНЕВТИЧНА ФЕНОМЕНОЛОГІЯ ЯК ОНТОЛОГІЧНИЙ ВИМІР ФІЛОСОФІЇ

Петрушов В.М., Українська державна академія залізничного транспорту (м. Харків)

До герменевтики як теорії тексту французький філософ Поль Рікер (1913–2005) звернувся у зв'язку зі спробою по новому виявити можливості поєднання «феноменології мови» та семіології. З точки зору процесу становлення його філософської концепції таке звернення було логічним і методологічно послідовним. На цей час його концепція рефлексивної філософії уже сформувалася і була зреалізована в достатньо обґрунтованих дискурсах. Були опубліковані і отримали загальноєвропейське визнання основні роботи цього періоду його творчості. На думку Рікера сучасна людина відчуває жагучу потребу відновлення цілісності мови, відчуття її повноти, адже мова стала технічною та набула максимальної формалізації. Водночас сучасна доба створює і засоби відродження її повноти, такі як екзегетика, феноменологія, психоаналіз, філософія мови. Це відродження відбувається через усвідомлення значення великих культур минулого та необхідності відновлення всього різноманіття символів цих культур. При цьому таке усвідомлення та відновлення як процес функціонування сучасної європейської культури здійснюється в межах раціоналістичних традицій філософії. Теорія тексту розглядається Рі-

кером як теорія інтерпретації, яка спирається на діалектику пояснення і розуміння. Він проводить розмежування між семантикою та семіологією, як між двома науками, що відповідають двом сутностям мови – знаку та висловлюванню і це розмежування є ключем до розв’язання проблем мови. Саме за допомогою семантики Рікер переходить з мови на онтологію. Це було достатньо новаторським і відкривало своєрідний оперативний простір для введення в інтерпретацію реалій практичного життя в якості ілюстрацій. Поняття промови як події робить можливим перехід від семіотики коду до лінгвістики спілкування. Зняття «події» та її перехід у «смысл» є характеристикою самої суті промови. Так як інтерпретація тексту має кінцевою метою «присвоєння» смислу тексту, то такому присвоєнню підлягають не мінливі ментальні інтенції іншого суб’єкта, а деякий єдиний проект можливого «світу», спосіб буття, що відкривається вільними референціями тексту. Завдяки писемності дискурс досягає потрібної семантичної автономії, яка полягає в органічному поєднанні трьох складових: інтенції того, хто говорить; сприйняття первісної аудиторії; економічних, соціальних, культурних обставин свого виникнення. У цьому значенні письмо виходить за межі діалогу і стає умовою перетворення дискурсу в текст. Герменевтика має дослідити зміст цього перетворення. Наслідком цього є те, що звернення до суб’єктивності за допомогою знаків, символів відразу і розширюється, і змінюється переходом до опосередкування текстами, які не пов’язані з інтерсуб’єктивною ситуацією діалогу. Згідно з діалектикою розуміння і пояснення мислитель відтворює у собі роботу структуризації тексту і виявляє ті коди, що лежать в основі структуризації. Таким чином, Рікер розширює філософську функції герменевтики – від розробки її як методології пізнання до певного способу буття. Девіз герменевтики тексту – більше пояснювати, щоб краще розуміти – він застосовує не лише до тексту, але й до практики. Філософська концепція Рікера зміщує акцент з епістемології, з її опорою на діалог між філософією та науками про людину, на буття у світі і причетність, яка випереджає будь-яке відношення, що протиставляє суб’єкт об’єкту.

АНТРОПОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ УСВІДОМЛЕННЯ СЕНСУ БУТТЯ

*Аксьонова В. І., Кіровоградська льотна академії Національного авіаційного
університету*

Мета даної статті в тому, щоб виявить прихильність до антропологічно-філософського знання саме тих майбутніх фахівців, що були незадоволенні рівнем стереотипізації під час цивілізаційно-громадських перетворень на зламі тисячоліть. Владі треба зрозуміти те, “що великі справи не робляться маленькими людьми” – вказував Д.С.Мілль, англійський мислитель ХІХ століття. (Цей вислів пояснює те, чому молоді інтелігенти теж бажають бути

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. АНТРОПОЛОГІЧНІ ШТУДИ В ІСТОРІЇ ФІЛОСОФІЇ

ТРАНСФОРМАЦІЯ СВІТОГЛЯДНИХ ОРІЄНТИРІВ В ЕПОХУ ПОСМОДЕРНУ	
Хміль В.В.....	4
ІСТОТНІ ЗМІНИ В МЕТОДОЛОГІЇ ТЛУМАЧЕННЯ ДЕКАРТА	
Малівський А.М.....	5
ГЕРМЕНЕВТИЧНА ФЕНОМЕНОЛОГІЯ ЯК ОНТОЛОГІЧНИЙ ВИМІР ФІЛОСОФІЇ	
Петрушов В.М.....	7
АНТРОПОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ УСВІДОМЛЕННЯ СЕНСУ БУТТЯ	
Аксьонова І.....	8
НЕОПАЛАМИЗМ КАК ОСНОВНОЕ НАПРАВЛЕНИЕ ПРАВОСЛАВНОЙ ФИЛОСОФИИ НАЧАЛА XXI СТОЛЕТИЯ	
Клименко А.Б.....	9
ПІДХОДИ ТЛУМАЧЕННЯ ІСТОРІЇ ФІЛОСОФІЇ У ТВОРАХ ДЕЛЬОЗА	
Бартусяк П.	11
СУТНІСТЬ КОМУНІКАТИВНИХ ПРАКТИК ПОСТМОДЕРНУ	
Висоцька О. Є.....	11
ПОСТМОДЕРН: PRO ET CONTRA. СОЦІАЛЬНО – ІСТОРИЧНИЙ І КУЛЬТУРОЛОГІЧНИЙ ДИСКУРС 50-80-Х РОКІВ ХХ СТОЛІТТЯ	
Данилова Т. В.	13
ДЕКОНСТРУКЦІЯ ЯК ОБ’ЄКТ ДОСЛІДЖЕННЯ: ПРОБЛЕМА МЕТОДОЛОГІЇ	
Карпенко А.О.	14
КАТЕГОРІЇ ІДЕНТИЧНОСТІ ТА ТОТОЖНОСТІ В ПОСТМОДЕРНІЗМІ	
Попова О. В., Попов В.Ю.....	15
ПРОБЛЕМА «НАЧАЛА» КУЛЬТУРИ В ЗЕРКАЛІ РЕДУКЦІОНІЗМА	
Рагозина Т.Э.	17
ЕКЗИСТЕНЦІЙНЕ ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ «БЕЗДІЯЛЬНІСТЬ	
Снітько Д. Ю.	19
КАТЕГОРИЯ ОЗНАЧИВАНИЯ В ФИЛОСОФИИ ПОСТМОДЕРНИЗМА	
Тибайкина Т.Л.	20
РЕКОНСТРУКЦІЯ ВЧЕННЯ Д. ЮМА ПРО ПРИРОДУ ЛЮДИНИ У ПОСТМОДЕРНІЗМІ (ФІЛОСОФСЬКО-ІСТОРИЧНІ УРОКИ Ж. ДЕЛЬОЗА)	
Єрмоленко В. В.	22
ДЕАКСІОЛОГІЗАЦІЯ МЕТАФІЗИЧНИХ ЗАСАД: АРГУМЕНТАЦІЯ ФРЕДЕРІКА ДЖЕЙМІСОН	
Шишкін Д.О.	23
КУЛЬТУРНЫЕ ОСНОВАНИЯ ПРОБЛЕМАТИЗАЦИИ ИДЕНТИЧНОСТИ	
Панталеенко Е.С.....	25
ПОСМОДЕРНІЗМ – ЕЙДОС ЧИ СИМУЛЯКР («ЩОЙНІСТЬ» ЧИ РЕФЛЕКСІЯ «ЩОЙНОСТІ»)?	
Яцук Н.Є.	26
ДИСКУРС КУЛЬТУРИ ТА МОВНІ КОМУНІКАЦІЇ	
Колієва І.А.	28
ІСТОРИЧНІ ДОЛІ ФІЛОСОФІЇ МАРКСИЗМУ	
Трепак С. Ю.	29
САМОКРИТИКА ПРОСВІТНИЦТВА В «КАНДИДІ» ВОЛЬТЕРА	
Зімарьова Ю. В.	30

АСПЕКТЫ САМОАКТУАЛИЗАЦИИ ЛИЧНОСТИ В ЭПОХУ ПОСТМОДЕРНА Марченко Т.Г.	32
ЛИЧНОСТНАЯ ОТВЕТСТВЕННОСТЬ В СОВРЕМЕННОМ ОБЩЕСТВЕ Оборина А.М.	33

СЕКЦІЯ 2. АНТРОПОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ГЕНДЕРНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

ФЕМИНИСТСКИЙ ДИСКУРС ОСМЫСЛЕНИЯ МИРА И РАЦИОНАЛЬНОСТЬ В ПОСТМОДЕРНЕ Власова Т.И.	35
КАУЗАТИВНЫЕ ОТНОШЕНИЯ В СИСТЕМЕ ОТНОШЕНИЙ СЕМАНТИКО- СИНТАКСИЧЕСКИХ СТРУКТУР ВЫСКАЗЫВАНИЙ РУССКОГО ЯЗЫКА Билан Н.И.	37
ГЕНДЕРНА ПРОБЛЕМАТИКА В ІСТОРІЇ ФІЛОСОФІЇ Власова О.П.	38
ФЕМИНИСТИЧЕСКАЯ ПЕДАГОГИКА: ПРОБЛЕМЫ ПОЗНАНИЯ И ПРАКТИКИ ОБУЧЕНИЯ Ювова Л. В.	39
ГЕНДЕРНІ ВІДНОСИНИ У СФЕРІ СІМЕЙНОГО ЖИТТЯ Ковтун В. В.	41
ФІЛОСОФСЬКИЙ АСПЕКТ ГЕНДЕРНОГО КРИТИЧНОГО ЛІТЕРАТУРНОГО ПРОЕКТУ Купцова Т.А.	42
СПІВВІДНОШЕННЯ ГЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ З ПРАВОВИМ СТАТУСОМ ЛЮДИНИ І ГРОМАДЯНИНА Костюк Н. П.	43
АНТИЧНАЯ АГОНАЛЬНОСТЬ: ФИЛОСОФИЯ CONTRA РИТОРИКА Пантелеева І. А.	45
ГЕНДЕРНА ПРОБЛЕМАТИКА – КУЛЬТУРНО-ФІЛОСОФСЬКИЙ АСПЕКТ Палагнюк М. М.	46
ПОЗИТИВНІ І НЕГАТИВНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ СУЧАСНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ Пішак О. В.	47
КАРТИНА МИРА» И МИРОВОЗЗРЕНИЕ В ГЕНДЕРНЫХ ИССЛЕДОВАНИЯХ И ФЕМИНИЗМЕ Пустова М. І.	49
МЕТАФОРА ЯК ЗАСІБ РАЦІОНАЛІЗАЦІЇ МІСТИЧНОГО ДОСВІДУ Степанов В. В.	50

СЕКЦІЯ 3. СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНА ПРОБЛЕМАТИКА СУЧАСНОЇ ФІЛОСОФІЇ

ВИХОВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ САМОСВІДОМОСТІ ТА ДУХОВНОСТІ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ ЧЕРЕЗ ГУМАНІТАРНУ СКЛАДОВУ ОСВІТИ У ВИШАХ Паращевіна О. С.	51
ФІЛОСОФСЬКО-АНТРОПОЛОГІЧНІ РЕФЛЕКСІЇ СУЧАСНОЇ НАУКИ Скальська Д. М.	53
БІОТЕХНОЛОГІЗАЦІЯ ТА МЕДИКАЛІЗАЦІЯ ЗДОРОВ'Я: ПАНАЦЕЯ ЧИ ПАСТКА?	

Іванов О. О.	54
АНТОРОПОЛОГІЧНИЙ КОНЦЕПТ ТЕХНОСФЕРИ	
Терешкун О. Ф.	56
ЛЮДИНА І ПОЛІТИКА В КОНТЕКСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ «МАШИНИ ПОЛІТИЧНОГО»	
Шевчук Д. М.	57
ТЕХНОКРАТИЧЕСКИЙ ПЕССИМИЗМ ОСВАЛЬДА ШПЕНГЛЕРА	
Шубін В. І.	59
ФІЛОСОФІЯ КУЛЬТУРИ М. М. БАХТІНА: ІСТОРИЧНО-АНТРОПОЛОГІЧНІ ВИМІРИ	
Айтов С. Ш.	60
ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ СЬОГОДЕННЯ	
Токарев С. О.	53
КОМП'ЮТЕРНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА ВІРТУАЛЬНА РЕАЛЬНІСТЬ	
Терентьєва Н. Л.	64
ФОРМИ ПРИЗНАНИЯ СТАРОСТИ КАК СОЦИАЛЬНО-КУЛЬТУРНОГО ФЕНОМЕНА	
Хміль Т. В.	66
ФЕНОМЕН ТЕХНІКИ В ЄВРОПЕЙСЬКІЙ КУЛЬТУРІ	
Хрипко І. О.	68
СПИСОК УЧАСНИКІВ	70

Наукове видання

АНТРОПОЛОГІЧНІ ВИМІРИ ФІЛОСОФСЬКИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Матеріали 2ої міжнародної наукової конференції

(Дніпропетровськ, 18-19 квітня 2013 р.)

Комп'ютерна верстка *Т. В. Шевченко*

Формат 60x84 1/16. Ум. друк. арк. 1,04. Обл.-вид. арк. 1,13.

Тираж ____ пр. Зам. № ____.

Видавництво Дніпропетровського національного університету
залізничного транспорту імені академіка В. Лазаряна

Свідоцтво суб'єкта видавничої діяльності ДК № 1315 від 31.03.2003

Адреса видавництва та дільниці оперативної поліграфії:
вул. Лазаряна, 2; Дніпропетровськ, 49010